

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

opinnäytetyö

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piirin

perhekahviloiden toimintakansio

Marja Hirvilahti

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma/ Tornio

arvioitavaksi jättö aika 6.11.2012

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Marja Hirvilahti	Sivumäärä 21 ja 37 liitesivua
Työn nimi Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piirin perhekahviloiden toimintakansio	
Ohjaavat opettajat Lea Leminaho, Jaana Karjalainen	
Työn tilaaja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri	

Opinnäytetyöni tarkoituksena on perhekahvilaohjaajille jaetun kyselylomakkeen kautta rakentaa MLL:n Kainuun piirin alueen perhekahviloille toimiva ja kattava toimintakansio, jonka avulla voimme kehittää ja yhdenvertaistaa toimintaa.

Kansion tarkoituksena on, että sitä voi jatkokehittää tulevaisuudessa. Toiminnan kehittämisen tulisi olla jatkuvaa ja osallisuutta kehittävää. Kansion loppuun olen laittanut sekä ohjaajille että kävijöille suunnatut arviointilomakkeet. Näiden avulla voidaan sekä yksilöinä, että yhdessä arvioida toiminnan sisältöä ja kehittää sitä. Toiminnan arvioinnin on hyvä kulkea sen suunnittelun rinnalla, näin voidaan ottaa oppia tehdystä, kehittää positiivisia asioita ja jättää pois toimintoja, jotka eivät ehkä ole palvelleet toimijoiden tarpeita.

Tavoitteena on, että kaikki kansion osiot tukevat osaltaan MLL:n tehtävää; tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä tasapainoisiksi ihmisiksi sekä lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla vertaistukea ja luomalla osallistumismahdollisuuksia eri elämäntilanteissa.

Asiasanat: Mannerheimin Lastensuojeluliitto, perhekahvila, sosiaalinen vahvistaminen, sosiaalinen pääoma

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

DEGREE PROGRAMME IN CIVIC ACTIVITIES AND YUOTH WORK

ABSTRACT

Author Marja Hirvilahti	Number of Pages 21/ 37
Title Mannerheim League for Child Welfare, Kainuun districts family café function folder	
Supervisors Lea Leminaho, Jaana Karjalainen	
Subscriber and/or Mentor Mannerheim League for Child Welfare, (MLL) Kainuun district	

Purpose of the thesis is a family café supervisors through a questionnaire distributed to build MLL Kainuu district areas family café an active and comprehensive function folder, which enables us to develop and Equal activities.

The purpose of the folder is that it can be further developed in the future. Development activities should be ongoing and involvement instructive. I have put the end of the folder, as well as supervisors of visitors directed evaluation forms. These can be used both as individuals and collectively evaluate the content and develop it. The operational evaluation is a good run in parallel with the planning, this can be learned from award, to develop positive things and leave out features that may not have served the needs of the operators.

The aim is that all partitions the folder will contribute to MLL's mission; support children and young people to grow and develop into well-balanced human beings, as well as families with children in health by providing peer support and creating opportunities for participation in various life situations.

Keywords: Mannerheim League for Child Welfare, family café, social empowerment, social capital

1 JOHDANTO	2
2 MANNERHEININ LASTENSUOJELULIITTO (MLL)	3
2.1. MLL:n TEHTÄVÄ	4
2.2. KAINUUN PIIRI	5
2.3. PERHEKAHVILATOIMINTA	5
3 TEOREETTISTA TAUSTAA	6
3.1. SOSIAALINEN VAHVISTAMINEN PERHEKAHVILOISSA	6
3.2. SOSIAALINEN PÄÄOMA PERHEKAHVILOISSA	8
4 OPINNÄYTETYÖNTARKOITUS, TUTKIMUSTEHTÄVÄT JA TAVOITE	9
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	10
5.1. TUTKIMUS AINEISTON ANALYSOINTI	11
6 TOIMINTAKANSION KEHITTÄMINEN	13
6.1. TOIMINNAN SUUNNITTELU	13
6.2. YHTEISTYÖ	14
6.3. TIEDOTUS	15
6.4. SÄÄNNÖT JA TURVALLISUUS	16
6.5. TEHTÄVÄT JA NIIDEN JAKO	17
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	18
8 POHDINTA	20
LÄHTEET	21
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) on Suomen suurin lastensuojelujärjestö. Liitossa on yli 92 000 jäsentä ja 566 paikallisyhdistystä ympäri Suomea. Paikallisyhdistysten toimintaa tukee 10 piirijärjestöä." (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2012) Perhekahvilatoiminta on yksi järjestön tärkeimmistä toimintamuodoista. Ne toimivat vapaaehtoisvoimin ja ovat avoimia lapsiperheiden kohtaamispaikkoja.

Perhekahviloiden toimintaideana on tarjota tila, jossa vanhemmat jakavat arkea, kokemuksia ja ajatuksia. Perhekahvilassa vanhemmat saavat tukea, tietoa ja uudenlaisia toimintamahdollisuuksia sekä sosiaalista pääomaa verkostoitumalla toisten samanlaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten kanssa. Lapsille perhekahvila tarjoaa leikkiä, iloa, kavereita ja lapsuuden kunnioitusta.

MLL:n Kainuun piirin alueella toimii 15 perhekahvilaa, ne ovat yksi tärkeimmistä kolmannen sektorin toiminta muodoista lapsiperheille Kainuussa. Jokainen perhekahvila on omanäköisensä ja muotoutuu niin kävijöidensä, ohjaajiensa kuin alueensakin tarpeiden mukaan. Jokaisen perhekahvilan toimintaa ohjaa yhteiset MLL:n toimintaperiaatteet, arvot ja toiminnanpäämäärät. Perhekahvilaohjaajat toimivat vapaaehtoisuuden ja vertaistuen periaatteella ja onkin tärkeää, että he saavat toimintaansa tukea, opastusta ja koulutusta. Nämä kaikki yhdessä auttavat ohjaajia jaksamaan, kehittämään työtänsä ja tekemään perhekahvilasta yhden tärkeän toimintamuodon alueensa lapsiperheille.

Opinnäytetyön aihe lähti todellisesta tarpeesta kehittää MLL:n Kainuun piirin perhekahvilatoimintaa, sillä tarvetta kyseiselle toiminnalle Kainuussa olisi enemmänkin, mutta toiminta ei välttämättä tavoita kaikkia, joiden ulottuvilla sitä on. Toiminta ei myöskään vastaa kaikilta osin MLL:n tavoitteita ja lapsiperheiden tarpeita, vaikka resursseja tähän olisikin. Tämän lisäksi toiminnan uhkana on sisällön väljyys. Nämä johtuvat suurelta osin siitä, että toimintaa ei arvioida, suunnitella ja ohjata kohtamaan yhdistysten resursseja ja kohderyhmän tarpeita.

Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda MLL:n Kainuun piirin alueella toimiville perhekahviloille selkeä ja kattava toimintakansio, jonka avulla jokainen perhekahvila yhdessä paikallisyhdistyksensä perhekahvilavastaavan ja hallituksen kanssa voi suunnitella

nitella, kehittää ja toteuttaa arvokasta, lapsuutta ja vanhemmuutta kunnioittavaa perhekahvilatoimintaa.

Valitsin opinnäytetyön aiheeni, koska toimin itse MLL:n aktiivisena vapaaehtoisena paikallisyhdistyksen puheenjohtajana sekä perhekahvilavastaavana. Aihe on lähellä minua ja lisäksi olen toiminnan ytimessä, josta voin havainnoida, kuulla ja nähdä toiminnan tarpeellisuuden ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta Kainuulaisille lapsiperheille.

2 MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIIITTO

"Työn määränpäänä olkoon, että jok'ainoa Suomen lapsi äidinkohdusta lähtien ja kautta koko kasvinaikansa saa oikeutetun osansa siitä hellyydestä ja huolenpidosta, joka yksinään voi laskea pohjan nuorten kehitykselle hyväksi ja hyödylliseksi kansalaiseksi". Nämä sanat olivat C. G. Mannerheimin johtoajatuksena 4. lokakuuta 1920 perustetulle lasten hyvinvointia edistävälle järjestölle. Sen tavoitteena oli tehdä kaikkea sitä lastensuojeluun liittyvää työtä, joka lain mukaan ei kuulunut kunnille tai valtiolle." (MLL:n Kainuun piiri 2010, 7)

"Jokaisella lapsella on oikeus hyvään ja onnelliseen lapsuuteen. Mannerheimin Lastensuojeluliitto työskentelee tämän oikeuden toteuttamiseksi yhteistyössä monien eri tahojen kanssa. MLL on kaikille avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lapsen ja lapsiperheen hyvinvointia, lisää lapsuuden arvostusta ja näkyvyyttä yhteiskunnassa sekä tuo lapsen näkökulmaa päätöksentekoon.

MLL on Suomen suurin lastensuojelujärjestö. Liitossa on yli 92 000 jäsentä ja 566 paikallisyhdistystä ympäri Suomea. Paikallisyhdistysten toimintaa tukee 10 piirijärjestöä. MLL:n paikallisyhdistykset tarjoavat kaikenikäisille mahdollisuuden osallistua toimintaan yhdessä lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa.

MLL luottaa kumppanuuteen. Yhteistyötä tehdään koti- ja ulkomaisten järjestöjen, yhteisöjen ja verkostojen kanssa. Liiton keskustoimisto pitää yhteyksiä ministeriöihin, viranomaisiin ja järjestöihin, piirit ja paikallisyhdistykset paikallisiin tahoihin. Manner-

heimin Lastensuojeluliitto on avoin, vaikuttava, valtakunnallinen kansalaisten järjestö, joka toimii lasten, nuorten ja lapsiperheiden oikeuksien ja etujen hyväksi.

2.1. MLL:n TEHTÄVÄ

Kansalaisten järjestönä MLL edistää lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä tasapainoisiksi ihmisiksi sekä lapsiperheiden hyvinvointia tarjoamalla vertaistukea ja luomalla osallistumismahdollisuuksia eri elämäntilanteissa. Lapsen etua ajavana vaikuttajajärjestönä MLL kehittää ja vahvistaa lapsuutta suojelevaa kasvatuskulttuuria.

MLL tuo yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon ajanmukaista tietoa lasten, nuorten ja lapsiperheiden asemasta ja tarpeista. Tämä tieto koostuu paikallisyhdistysten kautta syntyvästä arjen tuntemuksesta, lasten, nuorten ja vanhempien kuulemisesta sekä yhteistyöverkostojen tutkimus- ja kehittämisosaamisesta.

MLL:n toimintaa ohjaavia päämääriä ovat; lapsi on osallinen ja näkyvä yhteiskunnan jäsen. Jokaisella lapsella on hyvä, onnellinen ja turvallinen kasvuympäristö. Vanhemmuus ja yhteinen kasvatustyö saavat arvostusta ja tukea. Vapaaehtoistyö, toisen auttaminen, välittäminen ja yhteisen vastuun kantaminen ovat yhteiskunnan näkyviä arvoja. Lapsuuden tueksi vahvistuu sukupolvien ketju.

MLL:n toimintaa ohjaavat arvot ovat; lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys, suvaitsevaisuus ja yhdenvertaisuus ja ilo.

MLL:n toimintaperiaatteina on lapsen näkökulman huomioon ottaminen, vapaaehtoisten ja ammattilaisten kumppanuus, tekemisen riemu, avoimuus, yhteistyöhakuisuus, näkyvyys, riippumattomuus sekä hyvä talouden hoito. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2005)

2.2. KAINUUN PIIRI

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri on vuonna 1950 perustettu yleishyödyllinen kansalaisjärjestö, jonka toiminnan tarkoituksena on edistää toimialueellaan lasten, nuorten ja lapsiperheiden perusturvallisuutta, hyvinvointia ja tervettä kehitystä.

Piiri vastaa kehittämistyössään yhteiskunnan muutokseen edistämällä MLL:n vapaaehtoistoimintaa ja ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä Kainuussa.

Kainuun piirissä on 14 paikallisyhdistystä, joissa on yhteensä noin 1900 jäsentä. Kainuun piirin toiminta-alueella toimii 15 perhekahvilaa. Piiri tukee tätä toimintaa tiedottamalla, järjestämällä koulutuksia ja toimijoiden yhteisiä tilaisuuksia sekä olemalla linkki keskusjärjestön ja paikallisyhdistysten välillä. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri 2012)

2.3. PERHEKAHVILATOIMINTA

Perhekahvilatoiminta on osa MLL:n paikallisyhdistysten toimintaa ja siitä vastaa yhdistyksen hallitus. Yhdistyksellä on nimetty perhekahvilavastaava, joka vastaa ja huolehtii perhekahviloiden toiminnasta yhdessä ohjaajien kanssa. Perhekahvilavastaava on myös linkkinä perhekahviloiden ja paikallisyhdistyksen hallituksen sekä piirin välillä.

Perhekahviloiden vetäjät ovat yleensä vapaaehtoistyötä tekeviä vanhempia, jotka haluavat toteuttaa ja kehittää perhekahvilatoimintaa alueellaan.

Vapaaehtoistyö on työtä, jota tehdään lahjana toisille. Vapaaehtoistyöstä ei yleensä makseta palkkaa, vaan tärkeämpänä pidetään esimerkiksi toisten auttamista tai hyvän asian edistämistä. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2012)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton vapaaehtoiset käyttivät viime vuonna aikaansa vapaaehtoistyöhön noin 916 000 tuntia. Tässä luvussa on mukana myös 14 000 tukioppilaaan vapaaehtoinen toiminta kouluilla. Se on aivan valtava määrä aikaa, osaamista ja energiaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin puolesta! (Kangasala MLL 2011) Perhekahviloiden vapaaehtoistyöntekijöiden roolit voivat olla monenlaisia; he voivat toimia ohjaajana, tiedottajana, leikittäjänä, kouluttajana ja niin edelleen.

Perhekahviloiden toimintaympäristöt ovat moninaisia. Esimerkiksi Kainuun alueella perhekahvilat kokoontuvat muun muassa nuorisotiloilla, kylätaloilla, seurakunnan tiloissa, päiväkodeissa, kouluilla sekä jopa oppilajasuntolassa. Yleensä perhekahvilat

saavat toimitilansa ilmaiseksi, koska toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja toiminnan maksuttomuuteen. Myös toimitilojen käyttöasteen nousu on yksi tekijä.

3 TEOREETTISTA TAUSTAA

3.1.SOSIAALINEN VAHVISTAMINEN PERHEKAHVILOISSA

Sosiaalinen vahvistaminen on kokonaisvaltaista elämänhallinnan tukemista. Se on moniammatillista yksilön ja yhteisön hyvinvoinnin, vaikuttamisen ja osallisuuden kokemusten ammatillista ohjaustyötä, ja sen painopiste on nimenomaan ennalta ehkäisevässä työssä. Tavoite on yhteinen ja se on jaettu. Varsinainen tavoitetilä on kuitenkin sosiaalinen vahvistuminen, joka on kokemuksena subjektiivinen ja voimaannuttava, sekä parempi elämä, johon prosessiin sekä vapaaehtoiset että ammatilliset voimat monin eri tavoin ja teoin tarttuvat. (Lundbom & Herranen 2011)

" Kansalaiset pitävät lähiyhteisöjä oman hyvinvointinsa tuottamisen kannalta tärkeinä. Ne toimivat ja tuottavat sosiaalista tukea kansalaisille ilman julkisen väliintuloa. Niiden sosiaalinen tuki perustuu tuttavuuteen, vertaisuuteen, yksilölliseen vastuuseen ja samaistumiseen. Myös kolmas sektori edustaa tällaista sosiaalisen tuen muotoa. Kolmannen sektorin sosiaalinen tuki toteutuu tavalla, jossa niin sanottu autettava monesti on myös auttaja. Kyse on vuorovaikutteisesta toiminnasta, joka palautuu yhteiskunnalliseen sosiaalistumis- ja sosiaalistamistehtävään. Tällaisen tuen perusolemus rakentuu omaehtoisuuteen, autonomisuuteen ja vapaaehtoisuuteen. " (Hokkanen, Kinnunen & Siisiäinen 1999, 110)

Kolmannen sektorin toiminnassa, kuten perhekahvilatoiminnassa toimija toimii omaehtoisesti, oman sosiaalisen ympäristönsä vahvistajana, ilman ulkopuolelta tulevaa pakotetta. Nykypäivän ihmisten liikkuvuus muun muassa työnperässä, tuo sosiaaliselle ympäristölle uusia muotoja. Esimerkiksi enää sukulaiset ja pysyvä naapurusto eivät ole vakioita. Tällöin ryhmittymisen toisten samassa asemassa ja samanlaiset arvojen omaavien kanssa on luonteva tapa vahvistaa omaa ja lasten sosiaalisuutta. MLL on tunnettu järjestö ja vaikuttaa suurella osalla Suomessa, joten sen toiminta on luonteva tapa luoda sosiaalista verkostoa lapsiperheelliselle. Usein MLL:ään ote-

taankin yhteyttä muutettaessa uudelle paikkakunnalle, kun halutaan rakentaa omaehtoisesti uutta sosiaalista verkostoa.

Perhekahvilatoiminnassa sosiaalinen vahvistaminen nousee esiin juuri osallisuuden ja vaikuttamisen kautta. Itse toiminta lähtee aina kävijöistä itsestään ja muovautuu heidän kauttaan. Toiminnassa painotetaan kävijöiden, niin aikuisten kuin lastenkin osallisuutta toiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen kaiken kattavasti aukioloajoista toiminnansisältöön, yhteisten pelisääntöjen luomiseen sekä niiden ylläpitämiseen. Osallisuuden kautta kävijät voivat itse vaikuttaa käyttämäänsä palveluun ja asuinympäristönsä laatuun. Sosiaalinen vahvistuminen tukee yksilöä kiinnittymään yhteiskuntaan ja näin olemaan aktiivinen osa sitä ja tätä kautta saamaan tunteen omasta tarpeellisuudesta ja hyvinvoinnista.

Sosiaalinen vahvistaminen perhekahviloissa käsittää monta erilaista ulottuvuutta ja vahvistavaa toimintamuotoa. Se on sidoksissa toimijan omaan vahvistumisen tarpeeseen ja saavuttamiseen. Toinen voi saada vahvistusta toimiessaan itselleen tärkeäksi kokemassaan toiminnassa, jollekin vertaistuki ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitäminen voi olla juuri se voimaannuttava asia. Lähtökohtana on, että yksilö tuntee olevansa tarpeellinen ja vuorovaikutuksessa toisiin ja ympäristöönsä. Sosiaalinen vahvistuminen toiminnassa ei käsitä pelkästään kävijöitä vaan se ulottuu myös toiminnan järjestäjiin.

Sosiaalista vahvistumista voidaan tässä yhteydessä tarkastella myös sosiaalisen perimän taholta. "Termillä sosiaalinen perimä tarkoitetaan ongelmien siirtymistä vanhemmilta lapsille. Sosiaalinen perimä voi perustua oppimiseen tai lapsuudessa koettuihin kasvu- ja kehitystä haittaaviin kokemuksiin. (Holmila, Bardy & Kouvonen 2000) Sosiaalinen perimä ei tietenkään koostu välttämättä pelkästään negatiivisesta perimästä, vaan sillä on myös positiivinen ulottuvuutensa. (Suomen Mielenterveysseura 2007) Vanhempien sosiaalista vahvuutta tukevalla toiminnalla voimme edesauttaa lasten positiivista sosiaalista periytymää. Sosiaaliseen perimään ei vaikuta pelkästään koti ja vanhemmat vaan lapset koko ympäristö. Lapsuuden suotuisat olosuhteet vahvistavat nuoruuden ja aikuisiän toimintakykyä.

Lasten osallisuuden tukemisessa perhekahvilat kasvattavat tulevaisuuden järjestöihmisiä. Mannerheimin Lastensuojeluliiton yhtenä visiona onkin saada yksilö toimimaan järjestössä koko elinkaaren. Lapsuuden perhekahvila kävijästä vara isovanhemmaksi. Painotankin kyselyssäni lasten mukaan ottoa toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

"Jokainen kansalainen voi järjestöissä osallistua ja toimia tärkeiksi kokemiensa asioiden puolesta. Näin voi myös tuntea itsensä tärkeäksi ja tarpeelliseksi. Sosiaalisen vuorovaikutuksen tuoma hyvinvoinnin lisääntyminen ei välttämättä ole järjestöjen tavoite sinänsä, mutta vuorovaikutus ja yhteinen toiminta tuottaa monia hyvinvointivaikutuksia." (Seppälä 2011, 162)

MLL:n jäseniä kannustetaan osallistumaan vaikuttamistyöhön. Keskusjärjestön lapsi-, nuoriso-, ja perhepoliittiset ohjelmat, kannanotot, lausunnot ja asiantuntijakirjoitukset tukevat myös paikallisyhdistysten vaikuttamistyötä. (MLL:n suunta, Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2011) Perhekahvilatoiminnan yhteinen päämäärä ja arvot sekä siinä toimivan ryhmän tuki ja voima auttavat vaikuttamaan yhteiseen ympäristöön. Tämä tukee yksilön osallisuuden ja vaikuttamisen kokemuksia.

3.2. SOSIAALINEN PÄÄOMA PERHEKAHVILOISSA

"Sosiaalisella pääomalla viitataan yleensä sosiaalisen ympäristön tai sosiaalisten suhteiden tiettyihin ulottuvuuksiin, kuten sosiaalisiin verkostoihin, normeihin ja luottamukseen, jotka edistävät yhteisön jäsenten välistä sosiaalista vuorovaikutusta ja toimintojen yhteensovittamista. Sen myötä sosiaalinen pääoma tehostaa yksilöiden tavoitteiden toteutumista ja yhteisön hyvinvointia." (Ruuskanen 2002, 5)

Hyvä sosiaalinen pääoma on tärkeää perhekahviloiden kehittämisessä, toiminnan jatkuvuuden turvaamisessa ja tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisessa. Eli se tukee kaikkia toiminnan osa-alueita nykyhetkessä ja tulevaisuudessa.

"Järjestöjen merkitys sosiaalisen pääoman luojana voidaan nähdä kahdella tavalla. Ensinnäkin, kansalaisten aktiivisuutta toimia järjestöissä on pidetty yhtenä sosiaalisen pääoman mittarina. Toisessa näkökulmassa järjestötoiminta ja sosiaalinen pää-

oma kytkeytyvät alueelliseen kehitykseen. Voidaan puhua alueellisesta sosiaalisesta pääomasta, jonka luomisessa järjestöllä on merkittävä osa." (Ruuskanen 2002, 121)

Toiminnan järjestäjänä Mannerheimin Lastensuojeluliitto on tärkeässä asemassa sosiaalisen pääoman luojana. Liitto on tunnettu, sitä pidetään luottamuksellisena ja laadukkaana, sen tekemää työtä arvostetaan laajasti. Näin ollen se luo parhaan mahdollisen pohjan yksittäisen perhekahvilan sosiaalisen pääoman kartuttamisessa ja ylläpitämisessä, kunkin perhekahvilan omassa ympäristössään.

Perhekahvilatoiminnan sosiaalista pääomaa voidaan mitata useista eri näkökulmista; sosiaaliset verkostot, toimijoiden osallisuus, sosiaalinen turvallisuus, sosiaalinen tuki ja hyvä talouden hoito. Suuri sosiaalinen pääoma vahvistaa toiminnan näkyvyyttä, edesauttaa tavoitteiden saavuttamista, sen avulla perhekahvilat saavuttavat laajemmin ihmisiä ja kykenevät tarjoamaan enemmän monipuolista toimintaa sekä kehittämään turvallisesti ja tasapainoisesti laadukasta toimintaansa.

Toiminnan sosiaalista pääomaa voidaan kartuttaa kävijöiden osallisuuden tukemisella, yhteistyökumppaneita hakemalla ja tekemällä heidän kanssaan vuorovaikutuksellista työtä, luomalla kahvilaan yhteiset tavoitteet ja arvot, joiden kautta lisätään sosiaalista turvallisuutta sekä sidotaan toimijat tiukemmin yhteiseen verkostoon.

Kun perhekahvilaohjaaja tukee toiminnallaan kävijöiden välisten sosiaalisten verkostojen syntymistä se lujittaa itse toiminnan verkostoa joka puolestaan lisää perhekahvilan toimintakykyä. Ohjaajien saama koulutus ja tuki yhdistykseltä onkin tässä avainasemassa.

Kyselyssäni mittaan sosiaalista pääomaa juuri toimijoilla, yhteistyö kumppaneilla, luottamuksella muihin toimijoihin ja yhdistykseen, kävijöiden osallisuudella sekä toimijoiden kokemuksena tuesta tehtävänsä.

4. OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TUTKIMUSTEHTÄVÄT JA TAVOITE

"Aineistolähtöisen opinnäytetyön tarkoituksena on todellisen arkielämän moninainen kuvaaminen eri muodoissa. Ilmiöitä pyritään tutkimaan mahdollisimman kattavasti ja luonnollisissa, todellisissa, tilanteissa. Tarkoituksena onkin ymmärtää ja tulkita jonkin valitun ilmiön esiintymisen merkityksiä. Sen vuoksi aineistolähtöisessä prosessissa

suositaan aineiston keruumenetelmiä, joissa tiedonantajien näkökulmat ja "äännet" pääsevät esille. Menetelmiä ovat mm. avoinhaastattelu, osallistuva havainnointi, eläytymismenetelmä ja erilaisten dokumenttien ja tekstien sisällölliset analyysit. Tiedonantajia lähestytään ainutlaatuisina ja aineistoa tulkitaan sen mukaisesti. Tavoitteena ei ole hakea koko populaatiota koskevaa yleistettävyyttä vaan löytää käsitteellisiä ilmiöitä ja saada teoreettista pitävyyttä, ymmärrystä" (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2012)

Opinnäytetyöni **tarkoitus** on perhekahvilaohjaajille jaetun kyselylomakkeen kautta rakentaa MLL:n Kainuun piirin alueen perhekahviloille toimiva ja kattava toimintakansio, jonka avulla voimme kehittää ja yhdenvertaistaa toimintaa. Selvittää mitä jo olemassa olevia hyviä käytäntöjä perhekahviloissa on ja mitä uutta toimintaa tukevaa kansioon on hyvä sisällyttää. Tavoitteena on myös toiminnan yhdenvertaistamisen kautta luoda perhekahviloiden välille toimiva verkosto, jonka kautta voidaan vaihtaa kokemuksia ja ajatuksia.

Opinnäytetyön **tutkimustehtävät** ovat;

1. Kehittää toimiva yhtenäinen toimintakansio, joka vastaa perhekahvilatoiminnan arvoihin, lapsiperheiden tarpeisiin ja osallisuuden tukemiseen ja yhdistysten resursseihin.
2. Mitä hyviä jo olemassa olevia käytäntöjä perhekahvila toiminnassa on ja mitä uutta siihen tarvitaan?

Tavoitteena oli kehittää jo olemassa olevaa perhekahvilatoimintaa Kainuussa vastaamaan lapsiperheiden tarpeita, edistää heidän osallisuutta, kartoittamaan yhdistysten resursseja toimintaan sekä luoda alueen perhekahviloille yhtenevä toimintakansio, jonka avulla voimme paremmin tehostaa toimintaa tarkoituksen mukaisesti.

5. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimus on laadullinen eli kvalitatiivinen. Tutkimuksen aineisto kootaan luonnollisissa, todellisissa tilanteissa. Ihminen on tiedon keruun instrumenttina ja tutkimuksen kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2002)

Aineiston keruu tapahtui, siten, että järjestin Kainuun alueen perhekahvilaohjaajille yhteisen illan, jonka tarkoituksena oli keskustella perhekahvilatoiminnasta, jakaa hyviä käytänteitä sekä kehittää toimintaa sekä vastata tutkimuksen kysymyslomakkeeseen.

Iltaan osallistui lisäksi yhdeksän perhekahvilaohjaajaa eripuolelta Kainuuta sekä MLL:n Kainuun piirin perhetyön päällikkö. Aluksi keskustelimme ajankohtaisista asioista, kunkin perhekahvilan osalta sekä perhekahvilatoiminnan yleisestä tilasta Kainuussa. Kerroin opinnäytetyöni tavoitteesta ja tämän jälkeen jaoin kyselylomakkeet (LIITE 1), jotka ohjaajat täyttivät. Ilta jatkui kysymysten kautta heränneissä aiheissa. Tämänkaltaisen aineiston keruu on luotettavaa ja vuorovaikutuksellista. Mahdollistin sen, että saan kaikki kyselylomakkeet täytettyinä ja kohdejoukolla oli mahdollisuus tarkentaa kysymyksiä lomaketta täyttäessä. Aineiston keruu tapahtui siis sekä lomakkeella, että vuorovaikutuksessa haastateltavien ja tutkijan kesken. Tämä tukee tutkimuksen luotettavuutta, koska aineiston keruussa voitiin täsmentää ja laajentaa tutkittavaa aineistoa sekä varmistaa, että kohdejoukko ymmärsi kysymykset. Vastusten monipuolisuus rakentui sekä siitä, että keskustellessa ryhmän vastaukset saivat sisältöä muiden ajatuksista ja lomakkeelle voitiin aluksi vastata toisista riippumattomia mielipiteitä.

Tutkimuksessani kohdejoukko oli helppo määritellä, sillä perhekahvilaohjaajat ovat parhaita asiantuntijoita perhekahvilatoimintaa kehitettäessä. Heillä on käytännön kokemusta sekä jo toimivista käytännöistä ja toiminnan heikkoukista. Tämän lisäksi toimijoiden toiminnan tausta, arvomaailma sekä tavoitteet olivat minulle tuttuja, toiminnan järjestävän seuran kautta.

Kaikki laadullinen tutkimus tapahtuu elämismailmassa, joten tutkija on osa merkisyhteyttä, jota hän tutkii. Tämä on myös edellytys sille, että hän voi tehdä laadullista tutkimusta, sillä laatujen ymmärtäminen on mahdollista vain kontekstissa, jossa

niillä on merkitys. Ihminen ei voi päästä ulkopuolelle elämismaailman, joten hänen oma tapansa ymmärtää ne kysymykset, joita hän muiden kohdalla tutkii, vaikuttaa ratkaisevalla tavalla koko ajan hänen tutkimisessaan. Mitään mahdollisuutta toimia ulkoisena tarkkailijana ei tarjoudu ihmistä tutkivalle. (Varto 2005) Olen itse toiminutkin aluksi perhekahvilan perustajana, -ohjaajana, sitten paikallisyhdistyksen perhekahvilavastaavana ja nyt paikallisyhdistyksen puheenjohtajana. Tämän kokemuksellisen tiedon pohjalta oli hyvä lähteä rakentamaan kansiota se selkeytti haastattelukysymysten asettelua, siten, että niiden kautta voin lähteä selkeästi toteuttamaan tutkimuksen tavoitetta, perhekahviloiden toimintakansiota. Kansion rakentamisessa käytin siis omaa tietotaitoani yhdessä haastattelujen kanssa.

Laadullinen tutkimusote etenee pisimmälle vietyinä käytännön ilmiöistä ja havainnoista yleiselle tasolle eli empiriasta teoriaan. Laadullisen tutkimuksen ideana on ymmärtää, tulkita ja luoda kuvaava malli tutkittavalle ilmiölle. (Pitkäranta 2010)

5.1. Tutkimusaineiston analysointi

Aineiston analyysin yleisiä lähtökohtia ovat: Saada vastauksia tutkimustehtävään, erottaa aineistosta olennainen sekä tutustua aineiston sisältöön, mihin tarkoitukseen aineisto kerätty, ilmiön syvälinen ymmärtäminen, tutkimuksen luotettavuuden varmistaminen. Kvalitatiivisen aineiston analysoinnissa yhdistyvät analyysi ja synteesi. Analyttisen prosessin avulla kerätty aineisto hajotetaan käsitteellisiksi osiksi ja synteessin avulla näin saadut osat kootaan uudelleen tieteellisiksi johtopäätöksiksi. (Grönfors 1982)

Aloitin aineiston analysoinnin lukemalla jokaisen lomakkeen läpi, tämän jälkeen etsin sieltä tutkimuksen tarkoituksen kannalta olennaisen. Luokittelin olennaisen aineiston sen mukaan mitä olemassa olevaa tarkoituksen mukaisuutta toiminnassa nähtiin olevan ja mitä kehitettävää toivottiin olevan. Tämän jälkeen kokosin aineisto sisällön (LIITE 2) siten, että ensin on kyselylomakkeen kysymyksen teema, toiseksi siihen saadut olennaiset vastaukset ja kolmanneksi toimintakansioon tullut välilehti vastausten perusteella.

6. TOIMINTAKANSION KEHITTÄMINEN

Kyselyn tuloksena tärkeimpiä kehittämistehtäviä perhekahvilatoiminnassa nousi esiin useita.

- Toiminnan suunnittelu
- Yhteistyö
- Tiedottaminen
- Sääntöjen ja turvallisuuden huomioiminen
- Tehtävät ja niiden jako

Seuraavassa käyn läpi, kuinka edellä mainittuja tehtäviä voidaan kansion avulla kehittää perhekahvilatoiminnassa. Olen keskustellut kansion kokoamisen jälkeen joidenkin perhekahvilaohjaajien kanssa sisällöstä ja siitä kuinka kansion olemassa olo tukee olemassa olevaa toimintaa. Tavoitteena on, että kaikki kansion osiot tukevat osaltaan MLL:n tehtävää.

6.1. Toiminnan suunnittelu

Perhekahvilatoiminnan suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa on tärkeää, että se on kokonaisvaltaista, eli mukana olisi koko organisaatio pääseura, piirin työntekijät, paikallisyhdistyksen hallitus ja vastuuhenkilöt, perhekahvilaohjaajat ja tietenkin kävijät vanhemmista lapsiin.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että pääseura on luonut toiminnalle valtakunnalliset arvot ja päämäärät sekä järjestää koulutusta ja on tukena tiedottamisessa. Kainuun piiri toimii paikallisyhdistysten ja pääseuran välisenä organisoijana ja oman alueensa koulutusten ja tiedottamisen järjestäjänä. Paikallisyhdistykset puolestaan toimivat omien perhekahviloittensa organisoijana ja taloudellisena tukena. Sekä piirin ja perhekahviloiden välisen tiedon jakajana. Perhekahvilaohjaajat ja kävijät ovat toimijoita, joille toiminta on tarkoitettu.

Hyvän toiminnan suunnittelun erivaiheissa on siis mukana iso joukko MLL:n väkeä. Siinä otetaan huomioon perhekahvilan itsensä ja yhdistyksen resurssit, jotka käsittävät muun muassa vapaaehtoisten ohjaajien määrän, yhdistyksen taloudellisen tilanteen, toimintaympäristön ja kävijöiden määrä sekä rakenne.

Toimintaa suunnitellessa kannattaa miettiä hyviä yhteistyökumppaneita, sillä hyvä yhteistyö toisten toimijoiden kanssa antaa suuremmat resurssit, enemmän näkyvyyttä toiminnalle ja lisää kävijöitä. Tutkimusta tehdessä hyviä yhteistyökumppaneita nousi esiin. Näitä olivat esimerkiksi neuvolat, perhetyö, toiset perhekahvilat ja päivähoito. Lisää yhteistyötä toivottiin alueen oppilaitosten, teatterin ja muiden saman alan järjestöjen kanssa. Huonoista tai turhista yhteistyökumppaneista nousi esiin niin sanotut kaupalliset toimijat. Tämä käsittää esimerkiksi erialiset lastenvaate ym. esittelijät.

Toiminnan suunnittelussa painotettiin myös hyvää talouden hoitoa. Osataan ottaa huomioon mihin taloudellinen tilanne riittää ja jos tarvetta kuinka perhekahvila voi saada lisää taloudellisia resursseja. Tässä esiin tulivat perhekahviloiden kirppikset, erilaiset haettavat avustukset ja lahjoitukset.

Vapaaehtoisten määrä kannattaa huomioida hyvin toiminnan suunnittelussa. Enemmän liian vähän kuin liian paljon. Tämä auttaa turvaamaan perhekahvilatoiminnan jatkuvuutta.

Itse toiminnan sisällössä on otettava huomioon MLL:n arvot ja päämäärät. Painotuksena on, että säilytämme MLL:n toiminnan laadun ja arvostuksen.

6.2. Yhteistyö

Yhteistyötä eri toimijoiden ja perhekahviloiden kesken toivottiin jokaisessa vastauslomakkeessa. Se mitä yhteistyö olisi ei osattu niinkään määritellä. Hyvän yhteistyökuvion perusedellytys on yksinkertaisesti se että molemmat osapuolet ovat siitä innostuneita ja heillä on samansuuntaiset päämäärät, arvot ja tavoitteet. Yhteistyökumppanuudessa on tärkeää olla tietoinen toisen osapuolen resursseista yhteiseen toimintaan nähden.

Kansiossa painotetaan tiedon jakamista; hyvien yhteistyökuvioiden jakaminen toisten perhekahviloiden kanssa tuottaa hyötyä kaikille osapuolille.

Suuremmalla joukolla saadaan aikaan myös suurempia kokonaisuuksia. Haastattelutilanteessa virisi keskustelua yhteisten tapahtumien järjestämisestä. Myös vierailuja toisissa perhekahviloissa toivottiin.

Kansioon on laitettu välilehdeksi yhteistyökumppaneiden yhteystietolomake, siihen on hyvä kirjata ylös toiminnassa mukana olleita yhteistyökumppaneita, joita voidaan hyödyntää myös tulevassa toiminnassa. Yhteistyö voi joskus katketa esimerkiksi resurssien puutteessa, mutta pitkänkin aikavälin jälkeen yhteystiedot löytyvät kansioista ja sen avulla voidaan virittää uudenlaista yhteistyötä.

6.3. Tiedotus

Hyvä viestintä ja markkinointi on yksi toiminnan ylläpitämisen ja kehittämisen kulmakivistä. "MLL:n järjestökuva muodostuu keskustoimiston, piirien ja jokaisen paikallisyhdistyksen toiminnasta ja viestinnästä. Toimimalla yhtenäisesti vahvistamme MLL:n järjestökuvaa. Vahva järjestökuva tuo myös painoarvoa jokaisen paikallisyhdistyksen toimintaan. On hienoa olla osa vaikuttavaa, valtakunnallista kansalaisten järjestöä, joka toimii lasten, nuorten ja lapsiperheiden oikeuksien ja etujen hyväksi." (Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 2008)

Kyselyyn vastanneiden mielipide toiminnan tiedottamisesta oli kaikkein eniten kaksisuuntainen, eli toisilla oli mainonta ja tiedotus hyvin hallussa, kun taas toiset kokivat sen haastavaksi. Tässä oli oivallinen tilaisuus vaihtaa kokemuksia ja ajatuksia. Perustiedotus, eli paikallislehdet ja -radio, Kainuun piirin alueella tapahtuu systemaattisesti piirin kautta.

Sosiaalinen media koettiin hyvänä tiedottamisen ja markkinoinnin kanavana. Monella paikallisyhdistyksellä ja jopa perhekahvilalla on omat facebook-sivut. Sosiaalinen media avaa toiminnalle uusia mahdollisuuksia tavoittaa toimijoita, tiedottaa toiminnasta ja tavoittaa ihmisiä, jotka maantieteellisesti tai fyysisesti ei muuten olisi tavoitettavissa. Sosiaalisen median käyttö on tämän lisäksi myös edullista ja helppoa. Se myös tavoittaa enemmän ihmisiä, kuin yhdistysten omat netti sivut.

Yhteistyökumppaneiden, kuten neuvolan ja toisten perhekahviloiden, kautta tapahtuva tiedottaminen on parhaimmillaan kummankin osapuolen välistä. Se myös lisää

toimijoiden itsensä välistä tietoutta toisten toiminnasta, joka puolestaan tukee toiminnan ja yhteistyön kehittämistä.

Yksi tärkeimmistä tiedottamisen epävirallisista muodoista on niin sanottu puskaradio, eli ihmisten välinen suora vuorovaikutus. Perhekahvilatoiminnassa se on hyvin tärkeässä roolissa. Tämän kaltaisen tiedonkulun eroavaisuus on siinä, että tieto kulkee niin kuin toimijat ja kävijät sen kokevat ei siis siten kuinka yhdistys tai perhekahvila tiedottaa. Tämän kautta perhekahvilatoiminnasta tuleva tieto on yksilön kokemaa ja erittäin arvokasta. Perhekahviloissa ja perhekahvilaohjaajien perehdyttämisessä ja koulutuksissa kannattaakin panostaa MLL:n laatuun ja arvoihin, näin ne välittyvät positiivisena eteenpäin ihmiseltä ihmiselle.

MLL:n yhtenäinen ilme on myös viestinnässä tärkeää. Perhekahvilaohjaajille tulee oman paikallisyhdistyksensä logo sekä pääseuran ilmoituspohjat. Toimintaa aloitettaessa nämä asiat on hyvä muistaa kertoa. MLL:n logojen käytöstä on olemassa omat säädöksensä, jotka perhekahvilavastaava tiedottaa ja opettaa ohjaajille.

6.4.Säännöt ja turvallisuus

Toiminnan selkeät säännöt tuovat sille turvallisuutta, laatua ja selkeyttä. Ne puolestaan tekevät toiminnasta reilua ja houkuttelevaa. Kun säännöt on laadittu yhdessä kaikkien toimintaan osallistuvien kanssa yhdessä eli tässä tapauksessa paikallisyhdistysten hallituksen, ohjaajien ja kävijöiden kanssa se auttaa sisäistämään ne ja toimimaan niiden mukaisesti.

Ohjaajien perehdytyksessä ja koulutuksessa tässäkin teemassa painotetaan MLL:n arvoja. Jokaisen perhekahvilan omat hyvät säännöt pohjautuvat niihin. Kun säännöt ovat kaikkien näkyvillä ja tiedossa niiden kautta on oivallinen tilaisuus tarttua mahdollisiin pulmatilanteisiin. Näistä tilanteista keskustellessa nousi päällimmäisenä kysymys saako toisen lasta komentaa, yhteisvastuullisuus toimintaympäristön siisteydestä ja turvallisuudesta.

Kansioon onkin turvallisuuslehden alle koottu pieni turvallisuuden tarkistuslista, jota kannattaa käydä läpi myös kävijöiden kanssa. Sen myötä tulee myös uusia asioita lisättäväksi listalle jokaisessa perhekahvilassa yksilöidysti. Listan läpikäymisen yh-

teydessä on myös oivallinen tilaisuus vahvistaa vanhempien ja lasten turvallisuuskasvatusta arkisissa asioissa.

Ennen kaikkea lista täytyy käydä läpi joko hallituksen edustajan tai yhdistyksen perhekahvilavastaavan kanssa toimikauden alussa sekä aina uuden ohjaajan tullessa toimintaan mukaan. Hyvä olisi jos tähän saataisiin mukaan myös kiinteistöstä vastaava henkilö. Listan tarkastus kannattaa lisätä toimintasuunnitelmaan.

Jokainen on vastuussa omalta osaltaan siitä, että toiminta ja sen ympäristö olisi turvallinen. Toki päävastuu tässä on vastuuhjaajalla ja kiinteistöstä vastaavalla taholla. Tämä korostuu varsinkin siinä, että perhekahvilatoimintaa järjestetään monenlaisissa ympäristöissä ja ne eivät ole aina suunniteltu pieniä lapsia silmällä pitäen.

6.5. Tehtävät ja niiden jako

Perhekahvilaohjaajien perustehtävät ja vastualueet ovat kyselyn mukaan pääosin selkeät. Kuitenkin toivottiin niiden ylöskirjaamista, se selkeyttää tehtäviä ja helpottaa aina uuden ohjaajan perehdyttämisessä.

Suurin kehitys tarve oli tehtävien jaolla ja sillä mitä tehtäviä voi jakaa ohjaajien ja mitä kävijöiden kesken.

Ohjaajan tehtävät kulkevat rinnan MLL:n arvojen kanssa, jotka ovat lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys, suvaitsevaisuus ja yhdenvertaisuus ja ilo. Näiden pohjalta on hyvä lähteä keskustelemaan myös kävijöiden kanssa tehtävien jaosta. Kansioon on listattu tärkeimpiä ohjaajan tehtäviä, jotka ovat arvojen mukaisia; yhteisvastuullisuutta ja osallisuutta tukevaa yhdessä suunnittelua, suvaitsevuuutta ja yhdenvertaisuutta, kaikkien kävijöiden tervetulleeksi toivottamisesta kaikille avoimen toiminnan ylläpitämiseen.

Vapaaehtoistyössä niin kuin muussakin työssä on tärkeää tunnistaa omat rajansa ja jaksamisensa. On tärkeää, että ohjaajalla on tehtäviinsä paikallisyhdistyksen ja toisten ohjaajien tuki.

Monessa vastauksessa ilmeni vapaaehtoisten ohjaajien vähyys ja liika tehtävien kasaaminen yhdelle. On tärkeää osata suhteuttaa toiminta vapaaehtoisten määrään.

Vaihtoehtona voidaan esimerkiksi pitää perhekahvilaa vain joka toinen viikko ja vastuuuttaa kävijöitä toiminnan sisällöstä.

7. JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni tavoitteena oli kehittää jo olemassa olevaa perhekahvilatoimintaa Kainuussa vastaamaan lapsiperheiden tarpeita, edistää heidän osallisuuttaan, kartoittamaan yhdistysten resursseja toimintaan sekä luoda alueen perhekahviloille yhteinen toimintakansio, jonka avulla voimme paremmin tehostaa toimintaa tarkoituksen mukaisesti.

Selkeälle toimintakansiolle oli todellista tarvetta alueella. Sillä vaikka pääseuralla on todella hyvää aineistoa perhekahvilatoimintaan koin, että Kainuun alueelle kohdennettu kansio tukee juuri tällä alueella tehtävää työtä. Tämän lisäksi kansion kokoamisessa ja sen viemisessä kentälle saamme perhekahviloiden välistä yhteistyötä kehitettyä sekä Kainuulaisten perhekahvilatoimijoiden oman äänen kuuluviin ja näin vahvistettua heidän osallisuuttaan ja sosiaalista pääomaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton toimintaympäristössä.

Kansion mukaan työskennellessä perhekahvilassa ohjaajan tulee ottaa huomioon kävijät toiminnan suunnittelussa ja sen toteutuksessa. Tämä vahvistaa kahvilassa käyvien lapsiperheiden sosiaalisuutta sekä tukee perhekahvilan ja sen toimijoiden sosiaalista pääomaa. Yhdessä tekemällä jokainen yksilö tuntee itsensä tarpeelliseksi saadessaan olla osallisena tärkeäksi tuntemassaan toiminnassa. Yhdessä tekeminen myös vahvistaa kävijöiden välisiä sosiaalisia verkostoja, kuten myös perhekahvilaohjaajien välistä toimintaa.

Kansiossani olen pyrkinyt tähdentämään yhteistyökumppaneiden merkitystä kansalaistoiminnassa. Kenenkään ei tarvitse eikä kannata tehdä yksin. Uskon, että kansio tukee vapaaehtoistyöntekijöiden valmiutta rakentaa yhteistyöverkostoja niin muiden yhdistysten, piirin kuin ulkopuolistenkin toimijoiden kanssa. Kun perhekahviloilla Kainuussa on käytössä kaikilla samanlainen toimintakansio, se helpottaa yhteistyötä, koska jokainen tietää, minkälaiselta pohjalta toimintaa on alettu rakentamaan. Se myös syventää ymmärrystä toisten kahviloiden toimintaperiaatteista.

MLL:n Kainuun piiri järjestää alueensa perhekahvilatoimijoille koulutuksia pari kertaa vuodessa. Koulutukset on helpompi rakentaa yhtenäisten toimintakansioiden avulla, sillä jokaisella osallistujalla on yhtäläinen pohja toimintaan.

Valmis kansio on tarkoitus ottaa käyttöön ensi vuoden alusta koko Kainuun alueella. Olen kuitenkin käynyt jo kahden perhekahvilaohjaajan kanssa läpi kansiota niin sanotusti koe mielessä. Vastaanotto kansiolle on ollut todella positiivinen. Selkeä toimintakansio luo toiminnalle turvallisuutta, sen tuomat ohjeet antavat ohjaajille motivaatiota toimia ja kehittää toimintaa. Se tuo myös laatua ja arvostusta yhdistysten työhön.

"Kun kaikki tarpeellinen ohjeistus on koottu yhteen kansioon se helpottaa sisäistämään ja jaottelemaan työtä, joka taas tukee perhekahvilatoiminnan kehittämistä. Voimme johdonmukaisesti käydä läpi toisten ohjaajien, hallituksen ja kävijöiden kanssa perhekahvilaamme koskevia käytännön asioita, se myös tukee ajatustamme siitä, että toiminnassamme on kaikki niin kuin pitääkin. Tämä puolestaan tukee motivaatiotamme vapaaehtoistyöntekijöinä." :Perhekahvilaohjaaja.

Kansion toimii myös apuvälineenä kootessa kunkin alueen perheiden tarpeita. Sen tarkoitus on lisätä ohjaajien valmiuksia keskustella perheiden kanssa heidän tarpeistaan ja mielenkiinnon kohteistaan. Kukin perhekahvila on omanlaisensa ja muotoutuu kävijöidensä näköiseksi. Siksi olenkin halunnut jättää kansioon tulkitsemisen varaa esimerkiksi toiminnan kehittämiseen.

Kansion tarkoituksena on myös, että sitä voi jatkokehittää tulevaisuudessa. Sillä toiminnan kehittämisen tulisi olla jatkuvaa ja osallisuutta kehittävää. Ei pelkästään irrallisia koulutuksia tai kerran kaudessa järjestettävää suunnittelu-aikaa. Kansion loppuun olen laittanut sekä ohjaajille että kävijöille suunnatut arviointilomakkeet. Näiden avulla voidaan sekä yksilöinä, että yhdessä arvioida toiminnan sisältöä ja kehittää sitä. Toiminnan arvioinnin on hyvä kulkea sen suunnittelun rinnalla, näin voidaan ottaa oppia tehdystä, kehittää positiivisia asioita ja jättää pois toimintoja, jotka eivät ehkä ole palvelleet toimijoiden tarpeita.

8. Pohdinta

Toimintakansion tekeminen opinnäytetyönä on ollut antoisa ja haastavampi prosessi, kuin aluksi uskoinkaan. Minulla on sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton organisaation, että sen perhekahvilatoiminnan tuntemusta, mielestäni paljonkin. Silti sen kaiken jäsentäminen on ollut erilainen matka MLL:n toiminnan sisään. Olen mukana monenlaisessa järjestötoiminnassa, mutta MLL on ollut aina niin sanotusti lempilapseni. Sen toiminnan kehittäminen ja ylläpitäminen on antanut ja antaa minulle mahdollisuuksia vaikuttaa arvostamieni yhteiskunnallisten päämäärien saavuttamiseksi paikallistasolla.

"Lapsen etua ajavana vaikuttajajärjestönä MLL kehittää ja vahvistaa lapsuutta suojelevaa kasvatuskulttuuria. MLL tuo yhteiskunnalliseen keskusteluun ja päätöksentekoon ajanmukaista tietoa lasten, nuorten ja lapsiperheiden asemasta ja tarpeista." (MLL:n suunta, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 2012) Juuri tämän vuoksi tunnen suurta ylpeyttä saadessani olla mukana MLL:ssa. Omassa työssäni lastensuojelussa näen lapsiperheiden hädän ja ongelmat. Tämä korostaa tarvettani voida tukea ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä.

Parhaimmillaan perhekahvilatoiminta on juuri tätä ennaltaehkäisevää toimintaa lapsiperheiden arjessa. Se antaa vanhemmille vertaistukea, sosiaalista vahvistumista sekä korottaa kokonaisvaltaisesti perheiden sosiaalista pääomaa. Sen tuomat vaikutukset perheen jaksamisessa voivat ulottua pitkällekin.

Opinnäytetyötä tehdessäni sain jälleen kerran huomata mikä valtava voima on ryhmässä joka toimii yhteisten arvojen mukaan yhteisten päämäärien saavuttamiseksi ilolla, lasten naurun raikuessa taustalla.

LÄHTEET

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2002. Tutki ja kirjoita. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.

Hokkanen, Kinnunen, Siisiäinen 1999. Haastava kolmas sektori. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Holmila, Bardy, Kouvonen. Lapsuus päihdeperheessä ja kielteisen sosiaalisen perimän voittaminen. 2000. viitattu 4.11.2012, <http://www.stakes.fi/yp/2008/4/holmila.pdf>

Kangasalan MLL 2011. vapaaehtoistoiminnan vuosi 2011. viitattu 4.11.2012.

<http://kangasala.mll.fi/mukaan-toimimaan/vapaaehtoistoiminnan-vuosi-2011>

Lundbom Pia & Herranen Jatta 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. viitattu 4.11.2012. <http://www.humak.fi/sites/default/files/liitteet/humak-sos-vahvistaminen-verkko.pdf>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2005. Tietoa MLL:sta. viitattu 4.11.2012.

<http://www.mll.fi/mll>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2008. yhdistysnetti viestintä. viitattu 4.11.2012.

<https://mll-fi.directo.fi/yhdistysnetti/viestinta/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2012. Tietoa MLL:sta. viitattu 4.11.2012.

<http://www.mll.fi/mll/>

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry 2012. MLL:n Kainuun piiri ry. viitattu 4.11.2012. <http://kainuunpiiri.mll.fi/>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2012. Nuorten netti, vapaaehtoistyö. viitattu 4.11.2012. http://www.mll.fi/nuortennetti/koulu_ja_työ/tyo/vapaaehtoistyö/

MLL:n Kainuun piiri 2010. Vaikuttamista lapsen parhaaksi Kainuussa. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

Pitkäranta, Ari 2010. Laadullisen tutkimuksen työkirja. viitattu 4.11.2012.
http://www.samk.fi/download/13153_Laadullisen_tutkimuksen_tyokirja_APitkaranta.pdf

Ruuskanen Petri 2002. Sosiaalinen pääoma ja hyvinvointi. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Seppälä 2011. Vahvistavat verkostot - Näkökulmia järjestöjen toiminnan kehittämiseen ja vaikutusten arviointiin. viitattu 4.11.2012.
<http://www.humak.fi/sites/default/files/liitteet/humak-sos-vahvistaminen-verkko.pdf>

Suomen Mielenterveysseura 2007. Sosiaalinen perimä Ylisukupolviset kohtalot tutkimuskirjallisuuden valossa. viitattu 4.11.2012.
http://www.mielenterveysseura.fi/files/64/Sosiaalinen_perima.pdf

Varto, Juha 2005. Laadullisen tutkimuksen metodologia. viitattu 4.11.2012.
http://arted.uiah.fi/synnyt/kirjat/varto_laadullisen_tutkimuksen_metodologia.pdf

LIITTE LUETTELO

Liite 1. Arviointilomake

Liite 2. Aineista sisällön analyysi

Liite 2. Perhekahviloiden toimintakansio

PERHEKAHVILATOIMINNAN ARVIOINTILOMAKE OHJAAJILLE

Voit arvioida toimintaa seuraavassa näkyvän asteikon kautta (1 -5) ja täydentää mielipidetäsi sanallisesti.

- 1 - täysin eri mieltä
- 2 - jokseenkin eri mieltä
- 3 - en osaa sanoa
- 4 - jokseenkin samaa mieltä
- 5 - täysin samaa mieltä

Mieti seuraavia toimintaperiaatteita ja miten ne kuvaavat teidän perhekahvilaa. Miten toimintaa tulisi kehittää?

1. Perhekahvilatoiminta on avointa, säännöllistä ja jatkuvaa.

2. Perhekahvilan toiminta on laajasti tiedossa ja tavoitettavissa. Kävijä määrä on riittävä.

- Markkinoinnin ja tiedottamisen kehittäminen?

3. Toiminta on tavoitteellista ja osallistujien tarpeesta lähtevää.

4. Toiminnalle on asetettu tarpeet ja tavoitteet. Jos niin kuka ne on asettanut?

5. Perhekahvilalle on tehty toimintasuunnitelma. Jos niin, ketkä ovat olleet suunnitelmaa tekemässä? Vastaako resurssit tarpeita?

6. Lapsella on turvallinen ja hyvä olla. Perhekahvilassa on lapsilähtöistä toimintaa ja lasten osallisuus toiminnan kehittämisessä on otettu huomioon.

7. Perhekahvilassa on yhteisesti luodut pelisäännöt ja turvallisuuskansio. Ne ovat kaikkien tiedossa ja nähtävillä ja ne on kirjattu ylös.

8. Mikä saa jaksamaan olemaan toiminnassa mukana.

9. Perhekahvilatoiminnan vastuu ja työnjako ovat selviä. Yhdelle ei lankea liikaa työtä ja vastuuta.

10. Toiminnasta vastaavat saavat tukea ja tekeminen on hauskaa. Millaista tukea kaipaisit?

11. Koetko tarvitsevasi koulutusta ja ohjausta tehtävääsi, millaista?

12. Perhekahvilalla on yhteistyö kumppaneita ja sosiaalista verkostoa. Millaista yhteistyötä ja verkostoitumista kaipaisit?

**KIITOS, KUN OLET MUKANA TEKEMÄSSÄ JA KEHITTÄMÄSSÄ
PERHEKAHVILATOIMINTAA!**

AINEISTON SISÄLLÖN ANALYYSI

LIITE 2, 1/3

**TOIMINNAN MARKKINOINTI JA
TIEDOTUS**

+FACEBOOK
+PAIKALLISLEHDET JA -RADIO
+"PUSKARADIO"
+ILMOITUSTAULUT
+YHTEISTYÖKUMPPANIT
+YHDISTYKSEN JA PIIRIN NETTISIVUT

KANSION LEHTI:

TIEDOTTAMINEN**TOIMINNAN TAVOITTEET JA TOIMIN-
TASUUNNITELMA**

+TOIMINTASUUNNITELMAA EI OLE TEHTY
+TOIMINTA SUUNNITELMAN OVAT TEHNEET HALLI-
TUS JA OHJAAJAT
+TAVOITTEISSA ON OTETTU HUOMIOON MLL:n AR-
VOT
+KUUNNELLAAN KÄVIJÖIDEN TOIVEITA
+LAPSIA EI OLE KUUNNELTU

KANSION LEHDET:

TOIMINTASUUNNITELMA**YHTEISTYÖKUMPPANIT****MLL:N YHTEYSTIEDOT****TALOUDENPITO****KÄVIJÄTILASTOT**

AINEISTON SISÄLLÖN ANALYYSI

LIITE 2, 2/3

PERHEKAHVILOIDEN SÄÄNNÖT

JA TURVALLISUUS

- +SÄÄNTÖJÄ EI OLE KIRJATTU MIHINKÄÄN
- +KANSIO ON OLEMASSA, JOSSAIN..
- +SÄÄNNÖT OVAT SELKEÄSTI ESILLÄ KAIKKEIN NÄHTÄVILLÄ
- +TOIMITILAN TURVALLISUUSKANSIOSTA EI OLE TIETOA
- + SÄÄNNÖISSÄ MAININTA TURVALLISUUDESTA
- +SÄÄNNÖT JA TURVALLISUUS OTETTU HUOMIOON MUTTA PÄIVITETTY VUOSIA SITTEN
- +MLL:N ARVOT OVAT SELKEÄT JA HYVIN TIEDESSA NIIDEN POHJALTA SÄÄNNÖT

KANSION LEHDET:

MALLISÄÄNNÖT

TURVALLISUUS

MLL:N ARVOT

TOIMINNAN VASTUU JA TYÖNJAKO

- + VASTUUALUEET HYVIN SELVILLÄ JA TÄRKEÄT OLEMASSA
- +LIIKAA TYÖTÄ YHDELLE
- +TYÖTÄ VOISI JAKAA ENEMMÄN KÄVIJÖILLE, ESIM. LOPPUSIIVOUS
- +OHJAAJAN TEHTÄVÄKOKONAISUUS EPÄSELVÄ OSITTAIN

KANSION LEHDET:

SÄÄNNÖT

PERHEKAHVILA-OHJAAJAN TEHTÄVÄT

TIEDOTTAMINEN

KÄVIJÄTIÖLASTOT

AINEISTON SISÄLLÖN ANALYYSI

LIITE 2, 3/3

TUKI JA KOULUTUS TOIMINTAAN**+HALLITUS TUKEE****+TOISTEN PERHEKAHVILOIDEN KANSSA TEHTY YHTEISTYÖ OLISI TÄRKEÄÄ JA ANTOISAA****+PIIRIN YHTEISET TAPAAMISET OVAT OLLEET HYVIÄ****+PERHAKAHVILAOHJAAJILLE YHTEISIÄ ASIOITA VOISI OLLA ENEMMÄN****KANSION LEHDET:****MLL:n YHTEYSTIEDOT****YHTEISTYÖKUMPPANIT**

PERHEKAHVILAN TOIMINTAKANSIO

HEI MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON KAINUUN
PIIRIN PERHEKAHVILATOIMIJA!

TÄMÄ OPAS ON LAADITTU OHJEEKSI JA AVUKSI SINULLE PERHEKAHVILATOIMINTAAN.

OPPAAN LISÄKSI SINULLA ON TUKENASI MLL:N
PAIKALLISYHDISTYKSESI JA MLL:N KAINUUN PIIRIN
TYÖNTEKIJÄT.

KIIITOS, ETTÄ ANNAT ARVOKASTA AIKAASI TOIMINNALLEMME, OLET TODELLA TÄRKEÄ OSA SITÄ!

MUISTA, ETTÄ JOKAINEN PERHEKAHVILA ON AINA
OMAN NÄKÖISENSÄ,

MLL:N ARVOJA KUNNIOITTAEN!

SISÄLLYS:

1. PERHEKAHVILAN TIEDOT
2. MLL:N PÄÄMÄÄRT, ARVOT JA TOIMINNANPERIAATTEET
3. MALLISÄÄNNÖT
4. PERHEKAHVILA-OHJAAJAN TEHTÄVÄT
5. TOIMINTASUUNNITELMA
6. TALOUDENPITO
7. KÄVIJÄTILASTOT
8. TURVALLISUUS
9. YHTEISTYÖKUMPPANIT
10. TIEDOTTAMINEN
11. MLL YHTEYSTIEDOT
12. PERHEKAHVILATOIMINNAN ARVIONTI LOMAKKEET

PERHEKAHVILAN YHTEYSTIETOLOMAKE

MLL:n paikallisyhdistys: _____

Perhekahvilan nimi: _____

Osoite: _____

Aukioloaika: _____

Kiinteistöstä vastaavan yhteystiedot:

Nimi/ asema: _____

Puhelin: _____

Sähköpostiosoite: _____

Perhekahvilaohjaajan yhteystiedot:

Nimi: _____

Puhelin: _____

Sähköpostiosoite: _____

Paikallisyhdistyksen perhekahvilavastaava

Nimi: _____

Puhelin: _____

Sähköpostiosoite: _____

MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON TOIMINNAN PÄÄMÄÄRÄT, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

MLL:N PÄÄMÄÄRÄT

- Lapsi on osallinen ja näkyvä yhteiskunnan jäsen.
- Jokaisella lapsella on hyvä, onnellinen ja turvallinen kasvuympäristö.
 - Vanhemmuus ja yhteinen kasvatustyö saavat arvostusta ja tukea.
- Vapaaehtoistyö, toisen auttaminen, välittäminen ja yhteisen vastuun kantaminen ovat yhteiskunnan näkyviä arvoja.
 - Lapsuuden tueksi vahvistuu sukupolvien ketju.

MLL:N ARVOT

- Lapsen ja lapsuuden arvostus
 - Yhteisvastuu
 - Inhimillisyys
- Suvaitsevaisuus ja yhdenvertaisuus
 - Ilo

MLL:N TOIMINTAPERIAATTEET

- Lapsen näkökulman huomioon ottaminen
- Vapaaehtoisten ja ammattilaisten kumppanuus
 - Tekemisen riemu
 - Avoimuus
 - Yhteistyöhakuisuus
 - Näkyvyys
 - Riippumattomuus
 - Hyvä talouden hoito

PERHEKAHVILAN SÄÄNNÖT

PERHEKAHVILASSANNE ON OLTAVA SÄÄNNÖT, JOTKA
POHJAUTUVAT MLL:N ARVOIHIN JA JOTKA ON LAADITTU
YHDESSÄ KÄVIJÖIDEN KANSSA.

SÄÄNNÖISSÄ KANNATTAA OTTAA HUOMIOON AINAKIN
SEURAAVIA ASIOITA:

- KAIKKI OVAT Tervetulleita
- KAIKKIEN TOIMINTA PERUSTUU VAPAAEHTOISUUTEEN
 - YHTEISVASTUU
 - JOKAINEN ON YHTÄ TÄRKEÄ
 - SUVAITSEVAISUUS
 - TOISTEN KUNNIOITTAMINEN
 - LUOTTAMUKSELLISUUS

PEHREKAHVILAN MALLISÄÄNNÖT

Tervetuloa perhekahvilaan, viihtymään ja nauttimaan.

Tässä muutama ohje oma, niin on kaikilla mieli so-
ma.

Auta vapaaehtoista vetäjää, että kaikille hyvä mieli
jää.

Täällä saa kaikkien ipanaa koko kahvila kasvattaa.

Kengät ota jaloista pois, jotta vauvakin lattialla olla
vois.

Kahvin voi maksaa lippaaseen ja astiat kantaa ko-
neeseen.

Ja kun loppuu hetki tämä ei leluja lattialla enää nää.

TERVETULOJA UUDESTAAN

yhdessä viihtymään ja toimimaan!

PERHEKAHVILAOHJAAJAN TEHTÄVIÄ OVAT:

- TUNTEA MLL:N ARVOT JA PERIAATTEET
- TILOJEN AAVAAMINEN JA LUKITSEMINEN
- TOIMINNAN SUUNNITTELU YHDESSÄ KÄVIJÖIDEN JA PAIKALLISYHDISTYKSEN KANSSA
- TIEDOTTAMINEN
- KÄVIJÖIDEN Tervetulleeksi toivottaminen
- PERHEKAHVILAN VIESTIEN VÄLITTÄMINEN HALLITUKSELLE
- OLLA INNOSTAVANA ESIMERKKINÄ MUILLE TOIMIJOILLE
- VASTATA YHTEISTEN PELISÄÄNTÖJEN TOTEUTUMISESTA
- OSAA HAKEA TUKEA JA OHJAUSTA TYÖHÖNSÄ
- KENENKÄÄNEI TARVITSE TEHDÄ KAIKKEA YKSIN, ON HYVÄ, ETTÄ VASTUUTA JATEHTÄVIÄ JAETAAN TOISTEN TOIMIJOIDEN KANSSA.

TOIMINTASUUNNITELMA

Perhekahvilan toimintasuunnitelman laatimiseen kannattaa pyytää mukaan paikallisyhdistyksen perhekahvilavastaava sekä kävijät. Näin toiminnasta saadaan kävijöiden näköinen sekä huomioidaan yhdistyksen resurssit toiminnassa.

∞

Hyviä käytäntöjä ja uusia ideoita voi ja kannattaa vaihtaa toisten perhekahviloiden kesken! Kainuun perhekahvilavastaavien yhteystiedot löydät tästä kansioista.

∞

Toimintasuunnitelmaa laadittaessa kannattaa jakaa ohjaajien kesken vastuuvuoroja. Tämä vähentää yhden työtaakkaa ja auttaa jaksamaan toiminnassa.

∞

Toiminnan suunnittelussa on tärkeää muistaa MLL:n arvot ja toiminnan tavoitteet.

TOIMINTASUUNNITELMA SYKSY

ELOKUU	HUOMIOITAVAA:
SYYSKUU	
LOKAKUU	
MARRASKUU	
JOULUKUU	

TOIMINTASUUNNITELMA KEVÄT

TAMMIKUU	HUOMIOITAVAA
HELMIKUU	
MAALISKUU	
HUHTIKUU	
TOUKOKUU	

PERHEKAHVILAN TALOUS

Perhekahvilan kaikista tuloista ja menoista pidetään kassakirjaa.

∞

Esimerkiksi kerätessä kahviraha, kaikki kassaan tulleet rahat kirjataan ylös ja vastaavasti, kun kassasta otetaan rahaa sovittuja menoja varten ne kir-

jataan ylös.

∞

Paikallisyhdistyksen perhekahvilavastaava neuvoo ja opastaa tarvittaessa.

∞

On tärkeää, että perhekahvilassa on sovittu kuka tai ketkä vastaavat taloudenpidosta.

KÄVIJÄTILASTOT

Perhekahvilan kävijöistä pidetään tilastoja, nämä kertovat yhdistykselle toiminnan aktiivisuudesta sekä auttavat toiminnan suunnittelussa ja rahoituksessa.

∞

Tilastot toimitetaan paikallisyhdistyksen perhekahvilavastaavalle sovituin väliajoin.

TURVALLISUUS

PAIKALLISYHDISTYKSENNE ON VAKUUTTANUT YHDSITYKSEN TOIMINNASSA MUKANA OLEVAT LAPSET JA VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÄT. TÄMÄ EI KUITENKAAN ESTÄ ONNETTOMUUKSIEN JA VAHINKOJEN SYNTYMISTÄ. SIKSI ONKIN TÄRKEÄÄ, ETTÄ SINÄ VASTUUHENKILÖNÄ HUOLEHDIT YHDESSÄ MUIDEN KANSSA TOIMINTANNE JA SEN TURVALLISUUDESTA, JOTTA RISKIT SAADAAN MINIMOITUA.

∞

SELKEÄT KAIKKIEN TIEDOSSA OLEVAT YHTEISET PELISÄÄNNÖT OVAT OSA TURVALISTA TOIMINTAA.

∞

SEURAAVAKSI OLEVA TURVALLISUUDEN TARKASTUSLISTA KÄYDÄÄN LÄPI VÄHINTÄÄN KERRAN VUODESSA YHDESSÄ PAIKALLISYHDISTYKSEN EDUSTAJAN KANSSA. SE ON MYÖS HYVÄ TURVALLISUUSKASVATUKSEN KESKUSTELUN AVAUS YHDESSÄ KÄVIJÖIDEN KANSSA.

∞

LISTAN LÄPIKÄYMINEN KANNATTAÄ KIRJATA YLÖS TOIMINTASUUNNITELMAAN!

TURVALLISUUDEN TARKISTUSLISTA

TOIMINTAYMPÄRISTÖ, PIHA JA SISÄTILAT OVAT TURVALLISIA	
VASTAAVALLA HENKILÖLLÄ ON TIEDOSSA TILAN PELASTUSSUUNNITELMA SEKÄ ENSIAPU TARVIKKEET	
KÄVIJÖILLÄ ON TIEDOSSA TOIMIPAIKAN OSOITE JA YLEINEN HÄTÄNUMERO	
LELUT JA MUUT VÄLINEET OVAT TURVALLISIA JA TARKOITUKSEN MUKAISIA	
VAARALLISET ESINEET JA AINEET OVAT LASTEN ULOTTUMATTOMISSA	
VASTAAVA HENKILÖ TIETÄÄ, KUINKA TOIMITAAN JOS SATTUU VAHINKO TAI ONNETTOMUUS; KENELLE ILMOITETAAN JA KUKA VASTAA VAKUUTUKSESTA	
HYGIENIA ON OTETTU HUOMIOON, LELUJEN PUHTAUS, KÄSIEN PESU, RUOKA-AINEIDEN SÄILYTTÄMINEN YM.	
TILAN ALKUSAMMUTUSVÄLINEET OVAT ASIANMUKAISIA JA VASTUUHENKILÖN TIEDOSSA	
RAKENNUKSEN POISTUMISTIET OVAT VASTUUHENKILÖN TIEDOSSA JA NIIDEN TIELLÄ EI OLE ESIM. RATAITA	
KYNTTILÖITÄ EIKÄ MUUTAKAAN AVOTULTA KÄYTETÄ PERHEKAHVILATILOISSA	
MUUTA HUOMIOITAVAA	

MYRKYTYSTIETOKESKUS, 09-471977, AVOINNA 24/VRK

YHTEISTYÖKUMPPANIT

Tähän kerätään perhekahviloiden jo olemassa olevia yhteistyökumppaneita, mahdollisia tulevia vierailijoita ja jo aikaisemmin yhteistyötä tehneitä tahoja.

∞

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa kannattaa! Se lisää näkyvyyttä, luo toiminnalle laajemmat mahdollisuudet ja se antaa iloa ja hyötyä molemmille osapuolille!

∞

Yhteistyökumppaneille kannattaa kertoa MLL:N toiminnan arvoista.

∞

Hyvistä yhteistyökumppaneista saa ja kannattaa kertoa toisille perhekahviloille!

∞

YHTEISTYÖKUMPPANI

Organisaatio: _____

Vastuuhenkilön nimi: _____

Puhelin: _____

Sähköpostiosite: _____

WWW.sivut _____

Yhteistyö: _____

Huomioitavaa:

YHTEISTYÖKUMPPANI

Organisaatio: _____

Vastuuhenkilön nimi: _____

Puhelin: _____

Sähköpostiosite: _____

WWW.sivut: _____

Yhteistyö: _____

Huomioitavaa

TIEDOTTAMINEN

Hyvällä tiedottamisella saadaan mukaan osallistujia, yhteistyö kumppaneita ja toimijoita.

Jatkuvalla, pitkäjänteisellä tiedottamisella turvataan perhekahvilan toiminnan jatkuvuus.

Tähän on koottu hyviä tiedottamisen välineitä

Perhekahvilasta tiedottamisessa on hyvä muistaa MLL:n arvot

- Paikallislehdet ja -radiot:
- Nettisivut
- Sosiaalinen media
- Ilmoitustaulut
- Yhteistyö kumppanit
 - neuvolat
 - perhekeskukset
 - päiväkodit
 - Toiset alan järjestöt
 - Koulut
 - Toiset perhekahvilat
- Jäsen viestintä
- Tiedotuskampanjat

MLL:n YHTEYSTIEDOT

MLL:n Kainuun piiri ry <http://kainuunpiiri.mll.fi/>
Välikatu 19, 87100 KAJAANI, 08 622 193 kainuu@mll.fi

Toiminnanjohtaja:

Päivi Liuski, 050 597 4777, Paivi.Liuski@mll.fi

Perhetoiminnan ohjaaja:

Sari Liuski-Ursin, 050 594 8488, Sari.liuski-Ursin@mll.fi

MLL:N KAINUUN PIIRIN PAIKALLISYHDISTYKSET

HYRYNSALMEN YHDISTYS <http://hyrynsalmi.mll.fi/>

YHTEYSHENKILÖ: Sanna Pippuri s.pippuri@gmail.com 0407165345

KAJAANIN YHDISTYS <http://www.mllkajaanipaikallisyhdistys.fi/>

YHTEYSHENKILÖ: Jari Karppinen jari.karppinen@kajak.fi 0447970817

KONTIOMÄEN YHDISTYS

YHTEYSHENKILÖ: Mervi Junkkari mervi.junkkari@luukku.com 0400 728 531

KUHMON YHDISTYS <http://kuhmonmll.nettisivu.org/>

YHTEYSHENKILÖ: Kirsi Haverinen kirsi.haverinen@kuhmo.net 050 536 3352

LEHTIKANKAAN YHDISTYS <http://lehtikangas.mll.fi/>

YHTEYSHENKILÖ: Anne Seilonen anneseilonen@gmail.com 044 313 0327

LINNAN YHDISTYS <http://linna.mll.fi/>

YHTEYSHENKILÖ: Marja Hirvilahti marjahirvilahti@hotmail.com 044 331 3948

PALTAMON YHDISTYS

YHTEYSHENKILÖ: Miia Lappalainen miia.lappalainen@hotmail.com 050 430 0808

PUOLANGAN YHDISTYS

YHTEYSHENKILÖ: Anu Manninen manninenan@hotmail.com 050 328 0348

RISTIJÄRVEN YHDISTYS

YHTEYSHENKILÖ: Helinä Kymäläinen helina.kymalainen@suomi24.fi 050 576 1547

SOTKAMON YHDISTYS <http://www.mll.fi/paikallisyhdistykset/sotkamo>

YHTEYSHENKILÖ: Jenni Säily jenniesaily@gmail.com 0500 748 409

SUOMUSSALMEN YHDISTYS

YHTEYSHENKILÖ: Lea Manninen lea.manninen@pp.inet.fi 0400 812 387

VAALAN YHDISTYS

YHTEYSHENKILÖ: Tiina Kylmänen tiinakylmanen@elisanet.fi 044 5324 889

VUOHENGIN YHDISTYS <http://www.mll.fi/paikallisyhdistykset/vuohenki>

YHTEYSHENKILÖ: Anna-Liisa Heikkinen anna-liisa.heikkinen@tieto-oskari.com 0456797222

VUOLIJOKI-OTANMÄEN YHDISTYS

YHTEYSHENKILÖ: Esa Jaakkola esa.jaakkola@kainuu.com 0400 810 321

PERHEKAHVILATOIMINNAN ARVIOINTILOMAKE

OHJAAJILLE

Voit arvioida toimintaa seuraavassa näkyvän asteikon kautta (1 -5) ja täydentää mielipidettäsi sanallisesti.

1 - täysin eri mieltä

2 - jokseenkin eri mieltä

3 - en osaa sanoa

4 - jokseenkin samaa mieltä

5 - täysin samaa mieltä

Mieti seuraavia toimintaperiaatteita ja miten ne kuvaavat teidän perhekahvilaa. Miten toimintaa tulisi kehittää?

1. Perhekahvilatoiminta on avointa, säännöllistä ja jatkuvaa.

2. Perhekahvilan toiminta on laajasti tiedossa ja tavoitettavissa. Kävijä määrä on riittävä.

- Markkinoinnin ja tiedottamisen kehittäminen?

3. Toiminta on tavoitteellista ja osallistujien tarpeesta lähtevää.

4. Toiminnalle on asetettu tarpeet ja tavoitteet. Jos niin kuka ne on asettanut?

5. Perhekahvilalle on tehty toimintasuunnitelma. Jos niin, ketkä ovat olleet suunnitelmaa tekemässä? Vastaako resurssit tarpeita?

6. Lapsella on turvallinen ja hyvä olla. Perhekahvilassa on lapsilähtöistä toimintaa ja lasten osallisuus toiminnan kehittämisessä on otettu huomioon.

7. Perhekahvilassa on yhteisesti luodut pelisäännöt ja turvallisuuskansio. Ne ovat kaikkien tiedossa ja nähtävillä ja ne on kirjattu ylös.

8. Mikä saa jaksamaan olemaan toiminnassa mukana.

9. Perhekahvilatoiminnan vastuu ja työnjako ovat selviä. Yhdelle ei lankea liikaa työtä ja vastuuta.

10. Toiminnasta vastaavat saavat tukea ja tekeminen on hauskaa. Millaista tukea kaipaisit?

11. Koetko tarvitsevasi koulutusta ja ohjausta tehtävääsi, millaista?

12. Perhekahvilalla on yhteistyö kumppaneita ja sosiaalista verkostoa. Millaista yhteistyötä ja verkostoitumista kaipaisit?

KIITOS, KUN OLET MUKANA TEKEMÄSSÄ JA KEHITTÄMÄSSÄ PERHEKAHVILATOIMINTAA!

Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekahvilan' yhteistoiminnan arviointi

MLL:n perhekahvila on lapsiperheiden kohtaamispaikka, jossa on matala kynnyks tulla mukaan toimintaan. Uudet ihmiset ovat aina tervetulleita perhekahvilaan. Toiminta tarjoaa mahdollisuuden tutustua ihmisiin, joilla on samanlainen elämäntilanne. Perhekahvilassa voi saada tietoa, toimintamahdollisuuksia ja vertaistukea sekä lapsille seuraa ja mukavaa tekemistä. Perhekahvilan toiminnassa huomioidaan sekä lapset että vanhemmat.

Arvioinnissa on hyvä ottaa huomioon, että perhekahvilatoiminta perustuu yhdessä suunnitteluun eikä se ole maksullista palvelua. Arvioithan siis myös omaa panostasi perhekahvilassa.

1. Kuinka usein käyt perhekahvilassa? (rasti sopiva vaihtoehto)

säännöllisesti ___ silloin tällöin ___ tämä on ensimmäinen kertani ___

2. Mistä kuulit perhekahvilan toiminnasta / mikä sai Sinut innostumaan mukaan tulemisesta?

3. Arvioi perhekahvilamme toimintaa. Ympyröi mielestäsi sopivin vaihtoehto.

1 - täysin eri mieltä, 2 - jokseenkin eri mieltä, 3 - en osaa sanoa, 4 - jokseenkin samaa mieltä, 5 - täysin samaa mieltä

Perhekahvilaan on helppo tulla. 1 2 3 4 5

Perhekahvilassa tutustuu helposti ihmisiin. 1 2 3 4 5

Perhekahvilassa on mielekästä toimintaa lapsille. 1 2 3 4 5

Perhekahvilassa on mielekästä toimintaa aikuisille. 1 2 3 4 5

Pystyn vaikuttamaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. 1 2 3 4 5

Perhekahvilassa toimiminen antaa vertaistukea vanhemmuuteen. 1 2 3 4 5

Perhekahvilan tila on toimintaan sopiva. 1 2 3 4 5

Perhekahvila tunnetaan paikkakunnalla. 1 2 3 4 5

4. Mitkä asiat perhekahvilassamme ovat hyviä ja toimivat hyvin?

5. Ovatko perhekahvilamme aukioloajat Sinulle sopivat? Kyllä ____ Ei ____.

Jos vastasit ei, mikä tai mitkä aukioloajat ovat mielestäsi toimivimmat?

6. Mitä toiveita Sinulla on perhekahvilan toiminnan sisällöstä?

7. Millaista toimintaa haluaisit perhekahvilaan. Ympyröi mielestäsi sopivin vaihtoehto.

1 - täysin eri mieltä, 2 - jokseenkin eri mieltä, 3 - en osaa sanoa, 4 - jokseenkin samaa mieltä, 5 - täysin samaa mieltä

Asiantuntija luentoja	1 2 3 4 5
Tuote esittelyjä	1 2 3 4 5
Ohjattua leikkiä.	1 2 3 4 5
Ohjattua toimintaa vanhemmille (käsitöitä, jumppaa..)	1 2 3 4 5
Teatteria	1 2 3 4 5
Retkiä	1 2 3 4 5
Askartelua ja kädentaitoja lapsille.	1 2 3 4 5

Muuta, mitä?

8. Millaista muuta toimintaa, joka tukisi perheesi tarpeita, haluaisit MLL:n järjestävän?

9. Mitä asioita haluaisit itse olla tekemässä perhekahvilassa tai muussa MLL:n toiminnassa? (halutessasi voit antaa yhteystietosi.)

KIITOS, KUN OLET MUKANA TOIMINNASSA JA SEN KEHITTÄMISESSÄ!

